

สำนักพิมพ์อมรินทร์
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อมรินทร์

ชุด
ธรรมะประยุกต์
สำหรับคนทำงาน

ทุกข์สำหรับเห็น แต่สุขสำหรับเป็น

ศึกษาแก่นแท้พระพุทธธรรม นำพาชีวิตให้มีสุข

294.344

พ17ท

2547

พระอรจนปัญญา (ป.อ. ปยุตโต)

สารบัญ

ทุกยสำหรับเหิน แต่สุขสำหรับเหิน (แแก่นแแกบองพระพุทธรกาสนา)	๑๑
เกริ่นนำ	๑๒
๑. หัวใจพุทธรกาสนา	๑๔
หัวใจพุทธรกาสนาคืออะไร ว่ากันไปหลายอย่าง ถูกทั้งนั้น อันไหนก็ได	๑๕
แต่ต้องระวัง อันไหนก็ได จะทำให้พุทธรกาสนาง่อนแง่น ชาวพุทธรต้องมีหลักที่แน่ชัด ให้ปฏิบัติเต็ดแต่นั่วเป็นหนึ่งเตเดียว	๑๘
ว่ากันไป ก็หลักก็หัวใจ ในที่สุดก็หลักใหญ่เตเดียวกัน	๒๓
ถึงจะเล่าเรียนจบหลัก ถ้าไม่รู้จักหน้าทีต่ออริยสัจ ก็ปฏิบัติไม่ถูก และไม่มีทางบรรลุธรรม	๓๐
อริยสัจ คือธรรมทีน่าเสนอเป็นระบบปฏิบัติกา ให้มนุษย์บริหารประโยชน์จากความจริงของธรรมชาติ	๓๕
อย่าเขลาตามคนขาดความรู้ว่าพุทธรกาสนามองโลกแง่ร้าย หลักพุทธรสอนว่า ทุกข์เราต้องมองเหิน	
แต่สุขสำหรับจะมีจะเป็น	๓๘
๒. แก่นแท้ของพระพุทธรกาสนา	๔๖
ความจริงมีอยู่ตามธรรมดา พระพุทธรเจ้ามีปัญญา ก็มาค้นพบและเปิดเผย	๔๘

เมื่อคนไม่รู้ทันความจริงของธรรม

เขาก็นำทุกขในธรรมชาติมาสร้างให้เป็นทุกข์ของตน ๕๔

เมื่อมีปัญญารู้ความจริงก็เลิกฟุ้งฟิงค้นหา

หันมาอยู่ด้วยปัญญา ที่เอาประโยชน์ได้จากธรรม ๕๕

ธรรมชาติของมนุษย์นั้นพิเศษในแง่ดี

คือ มนุษย์เป็นสัตว์ที่ศึกษาให้มีปัญญาได้ ๖๑

บนฐานแห่งธรรมชาติมนุษย์ผู้เป็นสัตว์ต้องศึกษา

พระพุทธเจ้าทรงตั้งหลักพระรัตนตรัยขึ้นมา ๖๖

ความจริงแห่งธรรมตาของโลกและชีวิต

ที่ต้องรู้ให้ทันและวางท่าทีให้ถูก ๗๑

จะพัฒนาศักยภาพของคนให้มีชีวิตแห่งปัญญา

ก็ต้องรู้จักธรรมชาติของชีวิตซึ่งจะทำหน้าที่ศึกษา ๗๗

๓. แก่นธรรมเพื่อชีวิต ๘๒

การดำเนินชีวิตทั้ง ๓ ด้าน

เป็นปัจจัยเกื้อหนุนกันในการศึกษา ๘๓

บนฐานแห่งหลักความสัมพันธ์ของชีวิต ๓ ด้าน

ทรงตั้งหลักไตรสิกขาให้มนุษย์พัฒนาอย่างบูรณาการ ๘๖

เมื่อพัฒนาด้วยไตรสิกขา ชีวิตก็เป็นอริยมรรคา

เพราะชีวิตที่ดีคือชีวิตที่ศึกษา ๙๑

จุดเริ่มของการศึกษามีช่องทางที่ชีวิตเตรียมไว้ให้	
แต่ต้องใช้เป็นจึงจะเกิดการพัฒนา	๙๔
เมื่อคนเริ่มศึกษา การพัฒนาก็เริ่มทันที	
ความต้องการอย่างใหม่ก็มี ความสุขอย่างใหม่ก็มา	๙๘
การพัฒนามนุษย์มีแหล่งใหญ่อยู่ในมโนกรรม	
จุดสำคัญนี้ถ้าพลาดไป ก็คือช่องทางใหญ่	
ให้หายนะเข้ามา	๑๐๕
การพัฒนาคน พัฒนาสังคม ไม่มีทางได้ผลจริง	
ถ้าทอดทิ้งฐานของการพัฒนา คือมโนกรรม	๑๐๙
ทราบได้ยังไม่ถึงจุดหมาย ยังมีชีวิตอยู่ ก็ต้องศึกษา	
ความหมายของธรรมที่ปฏิบัติ จึงวัดด้วยไตรสิกขา	๑๑๒
สมาธิเตรียมจิตพร้อมให้มีปัญญาทำงานเดินหน้าจันต	
สันโดษก็เตรียมตัวพร้อมให้มุ่งเพียร ไม่พะวัักพะวนจันนั้น	๑๑๖
ถ้าคนไทยตั้งอยู่ในหลักสี่จะไม่ตกหลุมวิกฤติ	
ถึงแม้ถลาไปก็จะถอนตัวขึ้นสู่วิวัฒน์ได้โดยพลัน	๑๑๘
แก่นแท้ของพุทธธรรม คือความหลุดพ้นพึ่งตนได้	
ในสังคมของกัลยาณมิตร ผู้มีชีวิตที่เกื้อกูลกัน	๑๒๕

ลักษณะแห่งพระพุทธานุภาพ ๑๓๑

ลักษณะตัดสินธรรมวินัย ๘ ๑๓๓

ลักษณะตัดสินธรรมวินัย ๙ ๑๓๕

มองกว้างๆ กับวิเคราะห์เนื้อใน ๑๓๖

ลักษณะที่ ๑	คำสอนเป็นกลาง ปฏิบัติสายกลาง	๑๓๘
ลักษณะที่ ๒	มีหลักการเป็นสากล	๑๔๗
ลักษณะที่ ๓	ถือสำคัญทั้งสาระและรูปแบบ	๑๕๐
ลักษณะที่ ๔	เป็นกรรมวาท กิริยวาท วิริยวาท	๑๕๗
ลักษณะที่ ๕	เป็นวิภาษวาท	๑๖๒
ลักษณะที่ ๖	มุ่งอิสรภาพ	๑๖๗
ลักษณะที่ ๗	เป็นศาสนาแห่งปัญญา	๑๗๐
ลักษณะที่ ๘	สอนหลักอนัตตา	๑๗๗
ลักษณะที่ ๙	มองตามเหตุปัจจัย	๑๘๐
ลักษณะที่ ๑๐	เชื่อว่ามนุษย์ประเสริฐด้วยการฝึกฝนพัฒนา	๑๘๒
ลักษณะที่ ๑๑	เป็นศาสนาแห่งการศึกษา	๑๘๙
ลักษณะที่ ๑๒	ให้ความสำคัญทั้งแก่ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก	๑๙๓
ลักษณะที่ ๑๓	ให้ตื่นตัวด้วยความไม่ประมาท	๑๙๖
ลักษณะที่ ๑๔	เห็นทุกข์ แต่เป็นสุข หรือทุกข์เพื่อเห็น แต่สุขเพื่อเป็น	๑๙๗
ลักษณะที่ ๑๕	มุ่งประโยชน์สุขเพื่อมวลชน	๒๐๐
สรุป		๒๐๑

เกี่ยวกับผู้แสดงธรรมกถา

๒๐๖